

Marta Paulin - Brina

Nekaj dni po Kajuhovem odhodu iz Ljubljane je v partizane odšla tudi poznejša članica kulturniške skupine XIV. divizije, plesalka Marta Paulin - Brina. Že prvi večer, ko se je pridružila soborcem v Bazi 21, so ob tabornem ognju priredili manjši miting. Na njem je med ostalimi sodeloval tudi Kajuh s svojimi pesmimi. Njegovi globoko doživeti verzi, izredna moč posredovanja ter naravna, a ne vzvišena zanesenost so osvojili slehernega poslušalca.

Med vojno se je uresničila ena največjih pesnikovih želja; razmnožili so njegovo prvo pesniško zbirko, dogodek, ki je presegel divizijski okvir. V zasilnem zatočišču, v mrzli baraki, so borci zakurili ogenj, dim se je sukal skozi streho, od koder je veter sipal padajoči sneg. V tako nenavadnih okoliščinah je bila natisnjena Kajuhova pesniška zbirka »Pesmi«. Akademski kipar Janez Weiss - Belač je risal osnutek naslovnice, Marta Paulin - Brina pa je s pisalnim strojem na kolenih prepisovala pesmi, ki jih ji je po spominu narekoval Kajuh. V zbirki je bilo 27 njegovih pesmi, natisnili so jih v 38 izvodih.

Po dolgem in težavnem pohodu so v temi prišli do Žlebnikove domačije. Kajuh se je napotil naravnost k že ležečim kulturnikom in odložil brzostrelko. Ulegel se je k Marti Paulin - Brini. Sredi noči je hišo napadla nemška izvidniška patrulja, ki je bila za mladega Kajuha usodna.

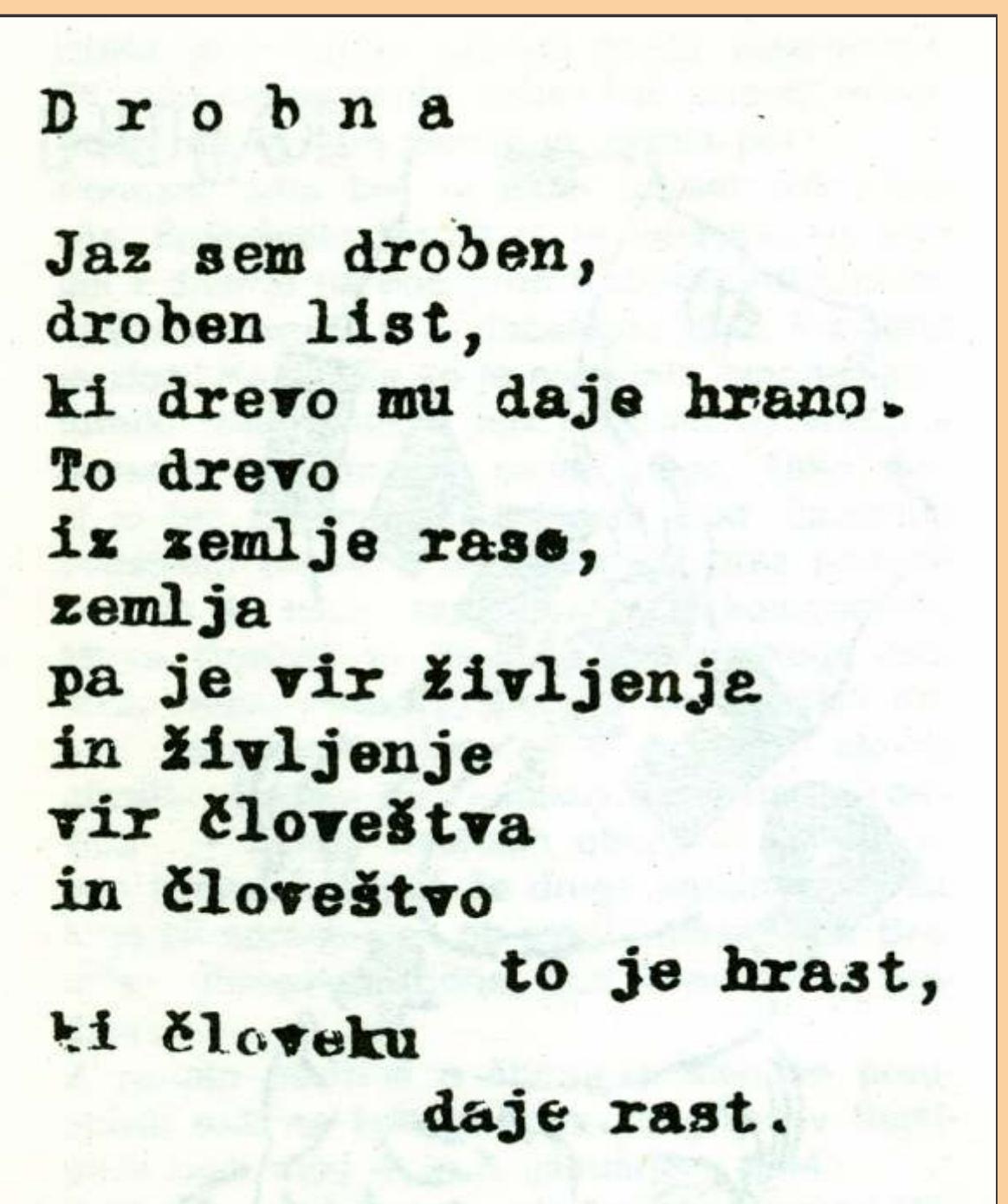
Brina, oktober 1943

Plesalka Marta Paulin - Brina, plesna točka na mitingu

Prva Kajuhova pesniška zbirka

Iz zbirke Kajuhovih »Pesmi«

Brina in Kajuh v Starem trgu pri Ložu, oktober 1943

Kulturniška skupina XIV. divizije, november 1943

Naša pesem

Moja pesem ni le moja pesem,
to je krik vseh nas!
Moja pesem ni le moja pesem,
to je boj vseh nas.

Biti mlad v teh težkih časih,
to se pravi
brez mladosti biti mlad,
zreti starega sveta propad,
skrivati premnogo nad,
to se pravi biti mlad ...

Pa je vendar sreča biti mlad,
biti mlad in poln nad!

V okolici gradu Snežnik, 1943

Iz tega kratkega obdobja našega skupnega delovanja v partizanski vojski bi hotela izluščiti Kajuhovo podobo, ki smo jo doživljali v enem samem ognju vznemirljivega revolucionarnega navdušenja v okviru vojne in smrti. Vendar mi ni lahko. Mogla bi le opisovati, kako je ob naših skupnih srečanjih z ljudmi vplivala moč njegove besede na nas. Bil je enostaven, preprost, prepričljiv in njegove tople, dobre besede so povsod našle topel odmev. K temu je še prispevala njegova prikupna zunanjost, barva glasu, otroško prijazen smehljaj. Nikdar malodušen je znal s svojim nastopom pričarati neomajno zaupanje, saj je njegova strastna beseda o tem, da bo jutri vse drugače, lepše, pregnala vse dvome v zmago. V svojem ravnjanju je bil nagel in odločen, kar sem neštetokrat opazovala, kadar smo se znašli v težkih trenutkih in je bilo treba ukrepati.

Spomini Marte Paulin - Brine na Kajuha